

[Axel Dam.]

præstereede en saadan, var de altsaa udsat for Straf.

Jeg tror, man kan være enig om, at hvilket Formaal Helligdagslovgivningen end skal have, er det ikke det at forsøge at tvinge Folk til større Guds frygt end den, de føler Trang til indvendig. Derfor maa Bestemmelserne gaa ud paa at værne Andagtsro for dem, der ønsker at bruge Søndagen til religiøs Andagt, men ikke hverken direkte eller indirekte at være Formynder for de øvrige Mennesker med Hensyn til, hvad de skal bruge Helligdagen til. Jeg kan personlig i høj Grad sympatisere med de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem Hr. H. F. Ulrichsen, at Menneskene har godt af en Gang imellem at præstere, hvad man kunde kalde Sindssamling, med alvorlige Tanker og Opgaver, uden for det daglige Livs Slid og Jag, men ogsaa paa dette Omraade mener jeg, at Lovgivningen ikke skal være Formynder for Menneskene i saa Henseende.

Jeg tror, at de foreslaaede Bestemmelser er et Skridt i den rigtige Retning, og at de i høj Grad vil bidrage til det meget ønskelige ikke at skabe saa mange Overtrædelser, som taabelige Lov- og Forbudsbestemmelser altid afstedkommer. Det er en bekendt Sag, at en forbuden Frugt smager mange Mennesker bedst. Mange af disse Overtrædelser, sent Nattesæde o. s. v., tror jeg netop skyldes Forbudet; det er sjovt at overtræde det. En Lempelse af disse Bestemmelser vil snarere virke i heldig Retning, hvad Moral og Sædelighed angaar. Jeg skal derfor nøjes med at udtale vor principielle Tilslutning til det, der ligger til Grund for det fremsatte Lovforslag.

Thomas Pedersen: Jeg synes, at de Ændringer, som Justitsministeren her foreslaar, er baade fornuftige og rimelige, men jeg synes ogsaa, at der rejser sig det Spørgsmaal, om det ikke var endnu mere fornuftigt, at man overhovedet afskaffede denne Helligdagslovgivning. Det forekommer mig, at største Parten af det, som den beskæftiger sig med, kan hævdes paa anden Vis, det af det, som er rimeligt. Det har naturligvis sin store Betydning, at Befolkningen har en ugentlig Fridag, det tror jeg vi er enige om alle sammen; men dette fornuftige og rimelige Synspunkt er der ingen som helst Garanti for gennem denne Lov. Loven skaber og værner ikke en ugentlig Fridag for Befolkningen; nej, den beskæftiger sig i det væsentlige med den Larm, der kan opstaa ved Beskæftigelse, og som kan for-

menes at forstyrre Helligdagens Fred; den beskæftiger sig med Forlystelser og offentlige Møder i ganske bestemte Tidsrum, hvor de formenes at ville kunne forstyrre Gudstjenesterne. Men alt dette med Hensyn til Larmen er Ting, som maa kunne ordnes paa anden Vis end gennem denne specielle Helligdagslovgivning.

Men paa dette Punkt, Forstyrrelsen af Gudstjenesterne, er vi i Virkeligheden ved den dybere Aarsag til selve Helligdagslovgivningen. Loven er jo en Efterladenskab fra den Tid, da der herskede et betydeligt større aandeligt Mørke, end der er i Øjeblikket her i Danmark. Det er fra Pietismens Tid, man har den, og der er altsaa endnu enkelte Ting af den Slags tilbage i det nuværende mere moderne Samfund. Jeg tror ogsaa at kunne sige, at denne Lov i ikke ringe Grad bærer tydeligt Præg af Overgramsnings af Præstefingre i Tidernes Løb; det er Præsterne, der i ikke ringe Grad har sat Præg paa hele denne Lovgivning. Og selve Loven indskrænker sig ikke til det, som jeg synes kunde være rimeligt, at være et Værn for religiøse Menneskers Gudsdyrkelse. Der er sikkert ingen i dette Samfund, der ønsker at forhindre Mennesker, der har Troen paa en Gud, i at samles en Gang imellem og dyrke denne specielle Tro. Det skal de have Lov til; det er ikke mere end rimeligt; lige saa vel som vi andre kan have Lyst til at gaa i Biografen eller Teatret en Dag, saaledes bør de have Lov til deres specielle Fornøjelse.

Men Loven ikke blot værner denne Ret, men den griber ogsaa ganske uberettiget ind i andre, ikke religiøse Menneskers Gøren og Laden. Den giver disse religiøse Mennesker en Fortrinsstilling paa Hvile- og Helligdage, som andre Mennesker ikke har. De religiøse Samfunds Gudstjeneste skal ganske naturligt beskyttes, men hvorfor skal andre Mennesker generes paa Helligdagene? Hvorfor skal der ikke skabes et Værn for, at de kan faa Lov til at gaa til Sportskampe og i Biograf paa de Tider, hvor de har Lyst til det, og hvor der ellers er en Lejlighed til det?

Jeg synes, det vilde være i høj Grad rimeligt, at der ikke eksisterede et Forbud som det nuværende. Der maa ganske naturligt, synes jeg, være lige Ret for ethvert Menneske til at tilbringe sin Fridag, saaledes som man ønsker at tilbringe den. Der har været talt om i Dag, at det maaske kunde føre med sig, at der blev et større Drikkeri Lørdag Aften. Jeg tror ikke derpaa. De Mennesker, der vil drikke, de drikker,